

LASKAVÝ ČTENÁŘI A LASKAVÁ ČTENÁŘKO

dovol, abych se s tebou ještě trochu pobavil. Mám tak ledaco na srdci, co bych ti rád pověděl.

Především o tom vlastním nákladu. Minuly už doby, kdy zelení mladíčkové vydávali své tenounké knížečky prvotin básnických svým nákadem; teď najdou vždycky nakladatele. Čím jsou bezcennější a exotičtější, tím lépe. Vážný spis umělecké ceny však nakladatele nenajde, zvláště je-li tak trochu tlustší. Je to přirozeno, neboť takový spis nejde na odbyt, nikdo ho nečte, a tak leží na skladě jakožto „ležák“. Důkazem toho jest např. Vaňorného překlad odyseie, jenž byl sice velmi sympaticky přijat kritikou i obecně, našel nakladatele, ale

- neprodává se; sám nakladatel jeho, když jsem mu svůj překlad nabízel, mi odepsal, že prodal dosud sedmdesát exemplářů jeho (bylo to asi právě před rokem). Cena jeho knihkupecká je ovšem trochu vyšší, ale poměrně je přiměřená. Abych se vyhnul tomuto úskalí, nedám tuto svou knihu do knihkupeckého prodeje, takže bude cena nejméně o třetinu nižší; třeba však všechny objednávky činit přímo u mě, neboť knihkupci jich vyřizovati nebudou; nemám také žádného komisionáře.

Proč to vydávám? Abych ukázal, že my čeští překladatelé ze staré klassičiny jsme kavalíři. My nežádáme honoráře za svou práci – ostatně jaká pak práce! *Kopat* – to je práce (ať už nohama nebo rukama); ale sedět za stolem a psát *si* - -, my si to tedy přeložíme a napíšeme,

my *si* to tedy dáme vytisknout, my *si* to necháme na skladě – poněvadž: kdo by to kupoval a četl, takové staré plesnivé škváry – všechno zcela podle latinského *habeat sibi*. Či měl jsem svoji práci hodit do pece? Počítám-li, že mě jenom papír na rukopis stál na 80 Kč, bylo by to trochu drahé a při tom problematické ohřátí! Za to bych měl skoro dva metráky uhlí, a to je něco jiného!

Tedy snad to vydávám máje na paměti prestiž a prospěch národa? Chyba lávky! Když národ mohl na tento překlad čekat přes dva tisíce dvě stě třicet let, byl by jistě milerád a klidně čekal ještě pět set let, nepociťuje žádné mezery ve své kultuře. Čtenář může mi věřiti, že pro národ jsem tuto práci rozhodně nepodnikl; neboť vychází-li překlad Euripida teprve nyní a to vlastním nákladem, je to pro národ ostuda, ale nikoli sláva.

Tedy snad pro čest a slávu svou? Jsou taková lidé, ale já k nim rozhodně nepatřím. O slávě spisovatelské mám zdrcující mínění jako každý, kdo chodí s očima otevřenýma; dokladů týkajících se našich velikánů literárních, bylo by možno uvést nesčetný počet, a já sám o své vlastní „slávě“ spisovatelské mám zkušenost více než zdrcující.

Po jednom kuse byla by snad někdy vydala z tohoto překladu Česká Akademie a nějaký jiný nakladatel, ale co s tím? Co s ostatním, jež snad také má cenu a stojí za vydání? Stoj, noho! O tomto mluvit ti nepřísluší! Tj. věcí odborných kritiků a ne mou! Já si to mohu jen myslit, ale mlčet.

Kritiky také nemám na mysli, tvrdím-li, že mně při překladu šlo o to, aby byl: 1. Český správný, 2. Hladce, snadno a přirozeně čitelný, při čemž rozhoduje hlavně přízvuk a metrum, 3. Snadno a jasně srozumitelný, 4. Myšlenku přesně vystihující, 5. Formu řeckého originálu vystihující pokud možno nenuceně a přirozeně. O básnickém, citovém, psychologickém překladu mluví nepokládám za vhodné u žádného básníka, poněvadž tyto vlastnosti patří *originálu*, překlad má být pouze *věrný* – tím splnil svůj úkol.

Co se týče překladatelské kuchyně, mám jen poznámku o dochmíu. Neužívám totiž nikde základního tvaru jeho \cup - - \cup -, poněvadž ho neuzávám za vhodný pro češtinu, a dávám mu tvar - $\cup\cup$ - \cup -.

V Třebíči, v září 1923.

Dr. Jos. Sedláček,
překladatel a nakladatel.